

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egyesség szerint.
A nyílt sor sora 1 korona.

Nekilendülnek keményen

a nap sugárkévéjének tüzelő fényében, verejtékes forróságban az erős férfikarok. — Ezüstös fénnel villan az acél a levegőben és dül a vetés, a dusfejű kalász engedelmesen jobbra-balra. Halak felszisszen mind, — mikor az éles penge gyilkos suhintása éri. Mit mond vajjon: sóhaj-e, panaszos sirás vagy elhaló sikoltás, — ki tudja?

Aratnak... — a vetést aratják, — akit úgy hívnak: élet! Megérett-e mind? Szárba szökken-e előbb, büszke magas szárba, rátarti feje látott-e perzselő napot, ezüstholdas éjszakát, — csókolte fényesgyöngyű harmatot, ránevetett-e izzón a pirosló pipacs és a szeliden kék buzavirág? Az életnek, a munkának, az erőnek drága, áldott gyümölcsét élénk tárta már, mikor feje fölött kimondta az éles penge az ítéletet: elvégeztetett.

Aratnak... Fekete termőföldön, kopár hegyoldalon, meddő sziklabirodalomban, mindenütt aratnak. Az áldott, a gyönyörű vetést aratják. Nincs-e közötte zsenge, ifju hajtás, akinek élni, nőni, erősödni kellene még, akinek a kalászában most érik csak a szem, alighogy elvirágozott, gyümölcsöt érlelni még nem volt ideje. Nincs-e közötte vajjon?

Ki tudja? Ki hajlik le minden lebukó kalászhoz, mikor az arató éles kaszája végig vág rajta. Pedig felszisszen mind, talán sóhaj, talán felsir, talán sikolt, vagy mondani akar valamit, talán, hogy ne még, hogy élni akar, talán nem is látott még semmit, még nem ismerte a világot, a nyarat, a forrót, a termőt, a termékenyt.

Ki tudja? Éles, halálos csapással végig suhint az acél a világ vetésén és dülnek a rendek, a kalász, az élet mindenfelé. Zizegve borulnak

egymásra, a hangjuk panaszos, gyöngye, elhaló. Mint a sóhaj, amely remegő mélységből fakad, mint a bus, nehéz sóhaj, úgy szállnak, suhannak felénk. Szinte látjuk, halljuk, érezzük, ahogy puhán, hangtalanul jönnek, jönnek...

Honnan jönnek? Az alföld áldott humuszáról, vagy a sebesodru messzi Piave felől?

Végigsuhint az acél a világ vetésén. Aratnak...

A korpa forgalomba hozása.

Az új maximális árak.

A hivatalos lap vasárnapi száma a korpa és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalomba hozását szabályozó rendeletet közli. A rendeletnek vármegeyénk lakkosságát érdeklő fontosabb rendelkezései a következők:

Korpát, kölestakarmánylisztet, köleshéjat, olajpogácsát, tengericsirapogácsát és tengericsiralisztet, cukorszörpöt (melasset), szárított répaszeletet, valamint szárított moslék- és törkölyféléket sem magukban, sem állati takarmányozásra alkalmas más anyagokkal keverve, vagy takarmányozásra alkalmas módon feldolgozva másként, mint a Korpaközpont közvetítésével forgalomba hozni nem szabad.

Korpa alatt a buza, a rozs, a kétszeres, az árpa és a tengeri korpáján felül érteni kell a gabonaneműek minden egyéb őrlési és hántolási hulladékát is (konkoly stb.) szárított répaszelet alatt pedig érteni kell a ki nem lugozott szárított répát is.

A megnevezett termékeket és hulladékokat előállító vállalatok és egyéb gyári vállalatok kötelesek a náluk készletben levő, valamint az általuk ezentul előállítandó akár saját számlájukra, akár más számlájára végzett őrlésből származó mindennemű

korpát, kölestakarmánylisztet és köleshéjat, stb. a Korpaközpont közvetítésével forgalomba hozni. A malomvállalat az általa végzett vándorlásból származó és ki nem adott korpáért követelhető legmagasabb árt az őrltető félnek kifizetni tartozik. Nem esik az előbbi bekezdés rendelkezése alá az őrltető félnek visszaadott korpa, továbbá a termékekből és hulladékokból az a mennyiség, amelyet az előállító gyári vállalat saját céljaira visszatartthat.

A malomvállalat annak, aki szabályszerűen kiállított őrlési tanusítvány alapján kizárólag saját házi és gazdasági szükségletére őrltetet, az ebből az őrlésből származó korpát kiszolgáltathat, ha pedig azt az őrltető átvenni nem kívánja, a Korpaközpont utján forgalomba hozni köteles.

Az előbbi bekezdés alapján átvett korpát azonban az átvevő csak saját állatainak takarmányozására használhatja fel és ha b rmi okból ily célra tel nem használja, azt szintén csak a Korpaközpont utján hozhatja forgalomba.

A felsorolt ipari termékek és hulladékok eladására vonatkozó minden szerződés vagy kötés a jelen rendelet hatályának tartamára erejét veszti.

A felsorolt ipari termékekért és hulladékokért követelhető legmagasabb ár rendszer minőség mellett 100 kilogramm tiszta súlyra a következőkben állapítatik meg: Korpa ára 35 K; kölestakarmányliszt 45 K; köleshéj 16 K; cukorszörp (melasse) 33 K; szárított répaszelet (kilugozott is) 40 K; tengericsiraliszt 42, tengericsirapogácsa 44 K; repcepogácsa 34 K; vadrepcepogácsa 30 K; napraforgópogácsa 45 K; tökmagpogácsa 50 K; lenmagpogácsa 48 K; kendermagpogácsa 20 K; diópogácsa 37 K; gomborkamagpogácsa 43 K; sesámpogácsa 40 K;

sóypogácsa 42 K; búkmagpogácsa 21 K; szeszgyári szárított tengerimoslék 36 K; szeszgyári szárított burgonyamoslék 24 K; szesz- és élesztő gyári malátatörköly 27 K; szárított sörtörköly 28 K; keményítőgyári szárított tengerimoslék 35 K; keményítőgyári szárított burgonyamoslék 22 K; nedves répaszelet 7 korona.

Ezeket a legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodóállomáshoz való szállításnak és berakásnak, cukorszörpnél pedig a hordóba töltésnek költségeit is, zsák, illetőleg hordók és ponyva nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni s ezek az árak egyaránt vonatkoznak úgy a belföldi, mint a külföldi származású nyersanyagok feldolgozásánál előálló termékekre és hulladékokra.

A Korpaközpont ama ipari termékek és hulladékok után, amelyeket a jelen rendelet alapján forgalomba hoz, q-kint 75 fillér jutalékot számíthat fel, úgy, hogy ezek a cikkek a Korpaközpont közvetítésével az előállító gyárban, vagy a megrendelő kívánsága szerint a gyár rakodóállomására szállítva q-ként a megállapított legmagasabb árt 50 fillérrel meghaladó áron adhatók el.

A különböző rendeletek

már megjelentek a lapokban, a jövő évi gabonarész bevásárlásáról, a korpáról stb. minden irás készen van, utasítva van minden ember, hogy mit szabad és mit nem szabad tennie, hogy baja ne legyen. Minden megvan, papiroson. De gabona még nincs, nincs, nincs; a hetek telnek, mulnak, s a népek még mindig a hadiliszt szűken szabott adagaira vannak utalva és várják, hogy mikor szabad bevásárolni azt a kis gabnát, amit kirottak fejkvótában reájuk. Várnak... Meddig? Ki tudja? — A papirosok rendben vannak; a szabályok megíródtak. De gabona nincs; sok minden nincs; Te jó Isten, minek az a sok papiros, — minek? Sürgős csak egy van, az élelem beszerzése

H I R E K.

A negyedik év végén

vagyunk immár a háborus esztendőkből. S kezdődik az ötödik. Gondoltuk volna-e ezt: 1914. júliusában, amikor a mozgósítás első hírei jöttek?

Gondoltunk volna-e valaha is arra, hogy négy keserves és hosszú esztendőnek elmúltával is még mindig harcban álljon hősi magyar katonaságunk? Gondoltuk volna-e, hogy még mindig nem elég az áldozat, amelyet a háboru szörnyetegnek adtunk a szívünk bánatával; hogy négy év múltán is még mindig újabbat követel tőlünk? Gondoltuk volna-e mindezeket akkor, amikor lampionos menetek járták be a városok utcáit és lelkesen énekeltek a: „Megállj, megállj kutya Szerbia” című háborus dalt? És mindezek örömben usztak a háboru megűzenésén? Vajjon most örül-e valaki?

Én.

— **Halálozás.** Pintér Lajos deáki intézőt nagy csapás érte, felesége vérmérgezés következtében Budapesten meghalt. A család holttestét Sümegre hozatta és azt f. hó 23-án a sümegi temetőben helyezte örök nyugalomra. A család az alanti gyászjelentést adta ki: Pintér Lajos úgy a maga, mint gyermekei, unokái, valamint a széleskörű rokonság nevében fájdalommal jelenti szerettelt feleségének illetve a jószágos anyának, nagyanynak és rokonnak, Pintér Lajosné született sárbo-gárdi Mészöly Juliskának folyó hó 19-én délelőtt 6 órakor Budapesten, életének 54. évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Drága halottunk folyó hó 23-án kedden délután 5 órakor a református egyház szertartása szerint Sümegen fog örök nyugalomra helyeztetni. Deáki pusztá, 1918. július hó 21. Pintér Aladár százados fia, Pintér Ida, férjezett Földes Györgyné leánya, Pintér Aladárné, szül. Haidekker Mariska menyé, Földes György százados veje, Pintér Arika, Földes In-cika, Földes Lajoska unokái.

— **Gyűlés.** A sümegi áll. el. iskola gondnoksága f. hó 21-én Lukonich Gábor dr. elnök vezetésével tartott gyűlésén az elnök bejelentette, hogy a vallás- és közoktatási miniszter Vargha József marocsányi áll. tanitót Sümegre rendelte szolgálatra. Az iskola évről vizsgái június 12-től 22-ig tartottak. A feltüntetett kiváló eredményért, amely a tanitói kar buzgó működésének eredménye, a gondnokság és a szülők nevében meleg elismerést nyilvánított. Elnök Károly igazgató ismertette ezután a letelt év történetét. Az iskolában 12 tanító és 4 hitoktató működött. Beiratkozott 349 fiú és 329 leány, összesen 678 tanuló. Ezek 7907 félnapot mulasztottak. Ebből igazolt 5537 igazolatlan 2370. Büntetés pénz befolyt 72 K. A szegény tanulók támogatására lábbeliben, ruhafélében, könyvekben és írószerekben, mintegy 5800 K-t fordított az intézet, úgy hogy e súlyos időkből nem volt tanuló, akinek ezek hiányában mulasztani kellett volna. Háborus jótékony célokra 411 K. hársvirágot, szederlevelet, 14'5

kg. ruhaneműt gyűjtött, az intézet. Az év folyamán Bosnyák Géza főispán, Rott Nándor dr. megyéspüspök és Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő látogatták meg az intézetet. Az ismétlődő 69 fiú és 80 leány járt. Ezek október-május hónapokban nyertek oktatást. A gyűlés a jelentést elfogadta. Ugyancsak elfogadta az előterjesztett számadást is. Több kisebb ügy megbeszélése után a gyűlés véget ért.

— **Ipari munkások felruházása.** Az Ipartestületek Orsz. Szövetsége kérte a kereskedelmi minisztert, hogy tegye lehetővé az iparosok és azok munkásai számára a ruha beszerzését. A miniszter a kérést áttette a Népruházati Bizottsághoz, mely megke-reste az Ipartestületek Szövetségét, hogy érdemleges elintézés végett kimutatásban terjessze elő, milyen nagy a kézműiparosoknál dolgozó segédmunkások és tanoncok száma. Ennélfogva a Sümegi Ipartestület felhívja tagjait, hogy ruhára való igényüket az ipartestületnél mielőbb jelenték be. Bejelentendő a munkás neve, foglalkozása, heti keresete, családi állapota, 14 éven aluli gyermekek száma, mikor lépett munkába, előbbi munkaadója, mire van szüksége (ruha, kendő, blúz, szoknya), kapott-e már népruházati árut?

— **Fogászat Sümegen.** A Kiszaludly szállodában Glöckner Károly budapesti fogász f. hó 29-étől bezárólag augusztus hó 12-ig fogászati működését ismét megkezdte.

— **A sertéshizlalás.** A földmivelésügyi és közlekedési miniszterek együttes rendelete szabályozza a sertéshizlalás új rendjét. Az új rendelet lényege röviden az, hogy házi és gazdasági szükségletein felül is hízalhat minden gazda, ha feleslegét közfogyasztásra engedi át — az ediginél magasabb ezután megállapítandó maximális áron. Mindazon gazdák, kik sertést hízalnak, a szükséges takarmányt sajátjukból használhatják fel, ha a gabonaa-tvevő bizottság előtt igazolják, hogy sertéseiket közfogyasztási célokra leköttették, vagy lekötni szándékoznak. Ezen tanúsítványt az Országos Sertésforgalmi iroda bizományosai adják ki. A szerződések megkötésére a földmivelésügyi miniszter jóváhagyásának fenntartásával az Országos Sertésforgalmi Iroda illetve ennek bizományosa jogosult. Ezen iroda főbizományosa vármegyénk egész területére a Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársasága Sümegen. Ezen társulat ez uton is felhívja a vármegyei gazdaközöniséget, hogy minden hízalási ügyben teljes bizalommal forduljon hozzá, a gazdaközöniségnek felvilágosítással és a szerződések megkötésével teljesen díjtalanul áll rendelkezésére.

— **Kötelező a számlázás a kereskedőknél.** A kormány a legközelebbi napokban rendeletet fog kibocsátani, amely a lánckereskedelem megakadályozása céljából a kötelező számlázást rendeli el. Ez azt jelenti, hogy minden kereskedő tartozik a vevőjének számlát adni — súlyos büntetés terhe alatt — és a számlában pontosan tartozik kitüntetni, hogy az egyes árukat kinek és milyen áron adta el. A

rendeletnek az a célja, hogy az áru forgalmát ellenőrizhessék és a lánckereskedők beiktatását megakadályozzák. A rendelet azt is előírja, hogy a kereskedők tartoznak a kirakatra kitett áruciklikre azokat árát feltüntetni, hogy ezzel az üzletben eladásra kerülő cikkek árát is ellenőrizhessék. A kormány reméli, hogy ezzel az intézkedéssel megnehezíti az áru-uzsora további terjeszkedését.

— Csak augusztus 5-ike után lehet gabonát vásárolni.

A közlekedési miniszter 15, 10 és 5 koronás prémiumot állapított meg azoknak a gazdáknak, akik gabonájukat július 15, 25, illetve augusztus 5-ig a vasut vagy hajóállomásra, illetőleg a malomba beszállítják. A városhoz intézett táviratában azonban arról is intézkedik, hogy a prémiumos gabona terhére beszerzési utalványok nem adhatók ki. Mivel tehát a gazdáknak érdeke az, hogy gabonájukat prémiummal adják el, nem a haditermény bizományosához fogják ezt a mennyiséget beszállítani, hogy erre a mennyiségre beszerzési utalványokat kaphassanak egyesek, hanem egyenesen beszállítják az illető malomba. E szerint augusztus 5 előtt semmi remény sincs arra, hogy beszerzési utalványok alapján gabonát lehessen vásárolni.

— **A három évesnél fiatalabb tehének levágása.** Arra való tekintettel, hogy az ideai takarmánytermés nem fog megfelelni a hozzáfűzött reményeknek, a földmivelésügyi miniszter felhatalmazta az alispánokat, hogy a három évesnél fiatalabb üszök és tehének levágására is engedelmet adhatnak, ha erre a takarmányhiány miatt szükség van.

— **Katonai rendőrség nem vizsgálhatja a civilek podgyászát.** Megirtuk, hogy a közlekedési miniszter elrendelte, hogy az utazó közönség által személypodgyászokban szállított élelmiszereket csak akkor szabad elkobozni, ha alapos gyanuok forog fenn arra nézve, hogy annak szállításával a fennálló rendeleteket akarják kijátszani. Ennek a rendeletnek kiegészítője az a másik rendelet, amely a napokban érkezett Zalaegerszegről az alispáni hivatalhoz. Ebben a rendeletben utal a miniszter arra, hogy számos panasz érkezett hozzá amiatt, hogy a vasuti pályaudvarokon a katonai rendőrség a polgári utasok podgyászait is megvizsgálja, elkobozza és a tulajdonosok ellen eljárást indít. A katonai rendőrségnek a feladata, hogy a katonai

egyenek közt a rendet és fegyelmet fenntartsa, a polgári utasok podgyászainak vizsgálata nem tartozik a hatáskörébe. A miniszter felhívja az alispánt, hogy az ilyen eseteket kíméletes figyelemmel és az illetéktelen beavatkozásokról tegyen jelentést.

— **Felemelték a lisztárakat.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a lisztárak újabb megállapításáról szóló kormányrendeletet, amely újabb batorlás lesz az árdrágítók számára. A rendelet szerint a finom tészaliszt ára 296.50 fillér lesz (a nagyban kereskedelembe), a főzöliszt ára 80 korona, a kenyérliszt ára pedig 50 korona métermázsánként. Hogy mekkora lesz az ár a kis kereskedelembe, azt minden törvényhatóság területén az alispán, illetve a polgármester fogja megállapítani, azonban az ekként megállapított kiskereskedelmi árakat a közlekedési miniszter bármikor megállapíthatja. A rendelet megállapítja a rozsliszt árát is, még pedig 87.30 koronában és a kor-pát 35 koronában. Hogy a Haditermény a malmoktól beszállított buza- és rozslisztért mennyit fog fizetni, azt nem a rendelet állapítja meg, hanem a közlekedési miniszter fogja a kereskedelmi és földmivelésügyi miniszterrel egyet-értőleg meghatározni. Tehát az új liszt ára a kereskedelembe aligha lesz olcsóbb 315.320 fillérenél. A kormány tehát több mint a duplájára emelte fel a finom liszt árát. Kit sujt ez ismét lejobban, mint a készfűzetésből élő tisztviselőt, akinek fizetése nem emelkedett a hatóságilag megállapított cikkek árával szemben.

— **Árpa felhasználása sertéshizlaláshoz.** A termszről és annak felhasználásáról kiadott terjedelmes kormányrendeletet több helyütt félreértették. Így félreértették a sertés hizlalására vonatkozó rendelkezést is. Oly termelő, akinek nincs tengerije, sertéshizlalásra felhasználhat 6 métermázsas árpat. Amennyiben a hizlalást részben tengerivel tudja végezni, két métermázsas árpa erejéig kiegészítheti a hizlalásra engedélyezett tengeri kontingenst.

Felelős szerkesztő Horvát Imre.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

Nyomdásztanonc

felvétetik lapunk könyvnyomdájában.

A RÉZGÁLIC

kapható

míg a készlet tart minden mennyiségben circa 180

kg-os fahordókban

Mayer Jakab cégnél Szombathely.

Szállít 5 kg-os postacsomagokban.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen.